

2. Ли Ч., Бернофф Дж. Взрывная Web-Волна. Как добиться успеха в мире, преобразенном интернет-технологиями / Ч. Ли, Дж. Бернофф // М.: Альпина Паблицер. – 2010. – 280 с.

3. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навчально-методичний посібник / За ред. Л. А. Найдьоновой, О. Т. Баришпольця; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К.: Міленіум, 2010. – 440 с.

4. Наследов А. Д. Математические методы психологического исследования. Анализ и интерпретация данных / А. Д. Наследов. – СПб.: Речь, 2004. – 388 с.

5. Сидоренко Е. В. Методы математической обработки в психологии / Е. В. Сидоренко. – СПб.: Речь, 2007. – 350 с.

6. Хміль Я. В. Видове різноманіття інтернет-практик українських студентів / Я. В. Хміль // Грані. – 2015. – № 12/1. – С. 100-103.

Хіля А.В.

здобувач,

Вінницький державний педагогічний університет

імені М.М. Коцюбинського;

провідний спеціаліст відділу

методичного забезпечення соціальної роботи,

Вінницький обласний центр соціальних служб для сім'ї,

дітей та молоді

ОСОБЛИВОСТІ СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ ОБМЕЖЕННЯМИ: ОСВІТНІЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТИ

Важливого значення для реалізації завдань державної політики, що пов'язані із роботою з дітьми з функціональними обмеженнями має діяльність освітян та фахівців із соціальної роботи. Адже правильно та якісно організована діяльність щодо надання соціальних та освітніх послуг таким дітям – це перший крок до адаптації, збереження біологічної сім'ї та створення комфортних умов для розвитку особливої дитини.

Підґрунтям успішної адаптації дітей з функціональними обмеженнями у соціумі та запорукою ефективною реалізації ідей їх інтеграції у життєдіяльність громади та включення у освітні процеси

є правильно організований супровід. У комплексі він має включати надання соціально-педагогічних послуг, що є основою для соціально-психологічного та психолого-педагогічного супроводу всієї сім'ї, яка виховує таку дитину.

Згідно тлумачного словника С. Ожегова «супровід» визначається як «слідувати разом з ким-небудь, перебуваючи поруч; ведучи куди-небудь або йдучи за ким-небудь» [4]. Більш конкретизовано із професійною прив'язкою термін «супровід» розглядає О. Казакова, визначаючи його як складний процес взаємодії супроводжувача і супровідного, результатом якого є рішення й дія, що веде до прогресу в розвитку супроводжуваного. Не менш важливо, як зазначає науковець й те, що суб'єктом або носієм розвитку дитини є не тільки вона сама, але і її батьки та фахівці [2].

Таким чином, супровід і є введенням дитини з функціональними обмеженнями у соціум, що має відбуватися через надання відповідними фахівцями соціально-педагогічних послуг. Відповідно до законодавства України даний спектр послуг має включати: виявлення та сприяння розвитку різнобічних інтересів і потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, організацію індивідуального навчального, виховного та корекційного процесів, дозвілля, спортивно-оздоровчої, технічної та художньої діяльності тощо, а також залучення до роботи різноманітних закладів, громадських організацій, зацікавлених осіб.

Так, основним та законодавчо визначеним є психолого-педагогічний супровід, що відповідно до абзацу 28 статті 1 розділу І Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», визначається як «системна діяльність практичного психолога та корекційного педагога, спрямована на створення комплексної системи клініко-психологічних, психолого-педагогічних і психотерапевтичних умов, що сприяють засвоєнню знань, умінь і навичок, успішній адаптації, реабілітації, особистісному становленню особи, нормалізації сімейних стосунків, її інтеграції в соціум» [1].

Окрім того, психолого-педагогічний супровід являється технологією, що заснована на єдності діагностики сутності психолого-педагогічної проблеми дитини з функціональними обмеженнями; інформації про проблему та шляхи її вирішення; консультацій щодо відпрацювання плану вирішення проблеми; психолого-педагогічної допомоги на етапі реалізації складеного плану [5].

У цьому ж контексті важливою складовою є формування соціально-психологічної компетенції, що визначає здатність особистості ефективно взаємодіяти з оточуючими людьми, орієнтуватися в соціальних ситуаціях, правильно визначати особистісні риси і емоційні стани інших людей, обирати адекватні способи спілкування із ними. Таким чином, успішно організований соціально-психологічний супровід, на думку О. Обухової, відкриває перспективи особистісного росту, допомагає дитині увійти в ту «зону розвитку», яка поки що їй недоступна. До того ж, на відміну від звичної психокорекції, соціально-психологічний супровід припускає не «виправлення недоліків і переробку», а пошук схованих ресурсів розвитку дитини або родини, опору на її власні можливості й створення на цій основі психологічних умов для відновлення зав'язків зі світом людей [3].

Враховуючи особливості роботи з дітьми з функціональними обмеженнями, зокрема важливість правильної організації супроводу, можемо зазначити, що робота фахівців освітньої та соціальної сфер найбільш коректно та якісно охоплює усі сфери розвитку дитини, сприяє формуванню особистості, яка вільно та відкрито спілкується із оточуючим світом, не боїться «чужих людей» та може самостійно піклуватися про себе, що є наслідком ефективного та якісного виконання завдань психолого-педагогічного та соціально-психологічного супроводу у роботі фахівців.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про соціальні послуги» № 966-IV від 19.06.2003 р. / Пошукова система: «Верховна рада України: Законодавство» // zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi
2. Казакова Е.И. Толерантность – путь к развитию / Казакова Е.И. – СПб: Изд-во Ютас, 2007. – С. 24-36.
3. Обухова О.Е. Психологическое сопровождение профильной смены «Одаренные дети» / О.Е. Обухова // Одаренный ребенок. – 2003. – № 6. – С. 34-35.
4. Ожегов С.И. Словарь русского языка: Около 57 000 слов / Под ред. чл. корр. АН СССР Н.Ю. Шведовой. – 20-е изд., стереотип. – М.: Рус. яз., 1988. – 750 с.
5. Система соціального і психолого-педагогічного супроводу дітей пільгових категорій / [авт. тексту О.І. Василькова, І.В. Родигіна, М.І. Гринчук та ін.] – Д.: ДонІППО Витоки, 2006. – 206 с.– (Навч.-метод. посіб.).